

Guía Docente				
Datos Identificativos			2019/20	
Asignatura (*)	Psicoloxía comunitaria	Código	652G03034	
Titulación	Grao en Educación Social			
Descriptoros				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuadrimestre	Cuarto	Optativa	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Psicoloxía			
Coordinación		Correo electrónico		
Profesorado	López-Cortón Facal, Ana María	Correo electrónico	ana.lopez-corton@udc.es	
Web	www.udc.es/dep/psico			
Descrición xeral	A Psicoloxía Comunitaria é un campo de actuación e investigación relacionada coa psicoloxía social que se ocupa do comportamento humano nos seus contextos sociais inmediatos, comunitarios. Como forma de intervención, ocúpase da prevención dos problemas psicolóxicos con raíces sociais (drogas, exclusión, desintegración social, violencia doméstica e pública, trastorno mental, fracaso escolar, delincuencia xuvenil, etc.). Desde unha perspectiva positiva tamén se ocupa de promover o desenvolvemento humano integral. Todo elo desde a participación dos receptores das intervencións comunitarias como suxeitos activos (axentes) na intervención. O seu obxectivo principal é estudar os factores psicosociais que permiten desenvolver, fomentar e manter o control e o poder que os individuos poden exercer sobre o seu ambiente individual e social, para solucionar problemas que os afectan e lograr cambios neses ambientes e na estrutura social.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	Coñecer os campos da educación social e recoñecer novos ámbitos emerxentes.
A5	Identificar e analizar os factores contextuais que afectan os procesos de intervención socioeducativa.
A6	Seleccionar diferentes métodos e técnicas para a planificación e avaliación de programas e servizos.
A8	Detectar factores de vulnerabilidade, de exclusión e de discriminación social que dificulten a inclusión social, escolar e laboral de persoas e colectivos
A9	Deseñar e desenvolver proxectos, programas e servizos nos diferentes campos de intervención profesional promovendo a participación e o desenvolvemento comunitario.
A14	Identificar e emitir xuízos razoados sobre problemas socioeducativos para mellorar a práctica profesional.
A17	Formar axentes de intervención socioeducativa e comunitaria.
A18	Dirixir e coordinar planos e proxectos socioeducativos.
A21	Deseñar e implementar procesos de avaliación de programas e estratexias de intervención socioeducativa en diversos contextos.
B1	Elaborar, analizar, sintetizar, valorar e transmitir criticamente a información.
B2	Redactar e presentar informes técnicos, memorias, regulamentos ou calquera outro documento básico que contribúa a regular a acción socioeducativa.
B3	Xerar a cultura profesional colaborativa, fomentando o traballo en rede e integrándose en grupos interdisciplinares con iniciativa e responsabilidade.
B4	Deseñar e impulsar espazos socioeducativos en contextos de diversidade atendendo á igualdade de xénero, á equidade e respecto aos dereitos humanos, favorecendo o empoderamento das persoas e colectivos ubicados en situacións de desvantaxe social.
B5	Capacidade de mostrar actitudes coherentes coas concepcións éticas e deontolóxicas propias da profesión.
B6	Adquirir e dominar habilidades comunicativas que permitan transmitir información, ideas e propostas a diversas audiencias.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.

C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.
----	---

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
Avaliar programas, proxectos, servizos e políticas dirixidos ao desenvolvemento persoal, profesional e institucional.		A1 A5 A6 A8 A9 A18 A21	B1 C4 C8
Diagnosticar as diferentes dimensións, áreas e ámbitos de intervención socioeducativa.		A1 A5 A6 A14 A17 A18	B1 B2 B3 B5 C4 C6
Deseñar e levar a cabo proxectos de investigación aplicados aos diferentes campos e aspectos da intervención educativa.		A1 A5 A8 A9 A18	B2 B3 C4 C6 C8
Capacidade de resolución de problemas.		A6 A8 A17 A18	B4 B6 C6
Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.		A1 A5 A6 A8 A9 A17	B1 B2 B3 B4 C4 C8
Sensibilización cara os problemas sociais e comunitarios desde a Psicoloxía Social		A5 A8 A17	B1 B2 B3 B4 B6 C4

Contidos	
Temas	Subtemas
I. INTRODUCCIÓN A PSICOLOXÍA COMUNITARIA	1Evolución histórica e definicións da Psicoloxía Comunitaria 2 Estratexia metodolóxica en Psicoloxía Comunitaria 3-Redes de apoio social 4-Empowerment

2- PSICOLOXÍA DA VIOLENCIA	1 Teorías de la agresividad. Variables mediadoras 2 Violencia escolar. El menor maltratador 3 Mozos Psicopáticos 4 Tratamiento de agresores
3 -HABILIDADES SOCIAIS	1 Tipos de comunicación 2 Asertividade 3 Educacion Emocional 4 Detección da mentira
4-FORMACIÓN DO AUTOCONCEPTO E AUTOESTIMA	1 Componentes do autoconcepto e a autoestima 2 Formación da identidade 3 Aspectos sociais derivados da identidade sexual 4 O rol da comunidade na identidade sexual
5- PSICOLOXÍA SOCIAL DA SAÚDE	1 A enfermidade mental e apoio social 2 Factores de risco e de protección da enfermidade mental 3 Uso do lecer e do tempo libre 4 Psicoloxía do deporte
6-RESILIENCIA PSICOLÓXICA E APLICACIÓN A CONTEXTOS COMUNITARIOS	1 Concepto de Resiliencia 2 Tipos de Resiliencia 3 Modelos de Resiliencia 4 Aplicacións da resiliencia psicolóxica

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Traballos tutelados	A5 A6 A8 A9 B1 B2 B4 C8 C4	6	48	54
Presentación oral	A14 B1	10	20	30
Estudo de casos	A14 A17 A18 B5 B6 C8	14	17	31
Lecturas	A1 A21 C6	2	10	12
Sesión maxistral	B3 C6 C8	20	0	20
Atención personalizada		3	0	3
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente á aprendizaxe do ?como facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-titor.
Presentación oral	Intervención inherente aos procesos de ensino-aprendizaxe baseada na exposición verbal a través da que o alumnado e profesorado interactúan dun modo ordenado, propoñendo cuestións, facendo aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica.

Estudo de casos	Metodoloxía onde o suxeito se enfrenta ante a descrición dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo.
Lecturas	
Sesión maxistral	Exposición oral comentada co uso de medios audiovisuais e a introdución dalgunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. A clase maxistral é tamén coñecida como "conferencia", "método expositivo" ou "lección maxistral". Esta última modalidade soe reservarse para un tipo especial de lección impartida por un docente en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados Estudo de casos	Para el desarrollo del trabajo tutelado y proyectos los alumnos deben acudir a las tutorías específicamente creadas para tal fin y recibirá atención y guía del profesor en los siguientes aspectos: - Al menos una sesión para la elección del tema a desarrollar posteriormente y la orientación bibliográfica. - Al menos una sesión para presentar un esquema de desarrollo del trabajo. Los trabajos tutelados pueden realizarse de manera individual por norma general y los proyectos en grupo, que no podrá exceder de 4 personas.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	B3 C6 C8	Valórase a participación activa do alumnado nas sesións maxistras, así como o intercambio de impresións alumno/a- profesora	10
Traballos tutelados	A5 A6 A8 A9 B1 B2 B4 C8 C4	O traballo tutelado constará de dúas partes. A primeira versará sobre o estudo dun problema social dende o punto de vista da psicoloxía comunitaria A segunda parte consistirá no desenvolvemento hipotético dun plan de intervención comunitaria.	30
Presentación oral	A14 B1	Ademais do informe por escrito, os traballos tutelados deberán expoñerse na clase de forma oral. O alumnado poderá utilizar os apoios técnicos dispoñibles . Valorarase a forma de expresarse, la comunicación gestual, la claridad en la exposición y el ajuste a los contenidos del trabajo	20
Estudo de casos	A14 A17 A18 B5 B6 C8	Ao longo do cuatrimestre presentaranse diferentes situacións relacionadas coa asignatura que o alumnado deberá debatir, traballar en grupo ou individual, resolver, realizar rol playings, etc, para coñecer máis en profundidade as diferentes realidades sociais	40
Outros			

Observacións avaliación

CONVOCATORIA ORDINARIA

A nota final será a suma de todas as metodoloxías arriba indicadas.

CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA

Aquelas persoas que non aprobasen na convocatoria de xuño e teñan polo menos, un 4 sobre 10 en dita convocatoria, poderán gardar a nota para a portunidade de xullo, debendo realizar unha proba con contidos das sesións maxistrais para superar esta convocatoria, que computará o 60% da nota total.

No caso de non acadar polo menos un 4 sobre 10 na convocatoria anterior, a persoa deberá realizar unha proba con contidos referentes ás sesións maxistrais, traballos tutelados e estudos de casos que computará o 100% da nota

No Asistencia a clase/dispensa

Aquelas persoas que obtiveran a dispensa a clase ou que, por causas debidamente xustificadas, no poidan asistir, deberán poñerse en contacto coa profesora ao principio do cuadrimestre para realizar as tarefas de forma continuada e enviárselas á profesora.

Na convocatoria extraordinaria poderán optar a superar a asignatura facendo unha única proba que suporá o 100% da nota sobre os contidos e os casos da asignatura

Fontes de información

Bibliografía básica	- SANCHEZ VIDAL, A. (2007). Manual de Psicología Comunitaria: un enfoque integrado. Madrid: Pirámide - FERNANDEZ SEDANO, I., MORALES, J.F., MOLERO, F. (2011). Psicología de la intervención comunitaria . Bilbao: Descleé de Brouwer - MAYA JARIEGO, I., GARCÍA RAMÍREZ M. SANTOLAYA SORIANO, F.J. (2007). Estrategias de intervención psicosocial : casos prácticos. Madrid: Pirámide - MUSITU, G, (2004). Introducción a la Psicología Comunitaria. Barcelona: UOC - JAVALOY, F. (2001). Comportamiento Colectivo y Movimientos Sociales. Madrid: McGraw Hill - MUSITU, G. et al (1994). Intervención Comunitaria. Valencia : Set i Set Edic - SANCHEZ, A. (1996). Psicología Comunitaria. Barcelona: Ediciones de la Universidad de Barcelona - COSTA, M. & LÓPEZ, E. (1991). Manual para el Educador Social. Madrid: Ministerio de Asuntos Sociales - CLEMENTE DIAZ, M. (2010). Introducción a la psicología social : enfoques teóricos clásicos. Madrid. universitas
Bibliografía complementaria	- PUIG, G. y RUBIO, J.L. (2011). Manual de resiliencia aplicada. Barcelona : Gedisa, 2011. - Blanca Estela Barcelata Eguiarte (2019). Adaptación y resiliencia adolescente en contextos múltiples /. Ciudad de México : Editorial El Manual Moderno, 2019. - Davis, Flora (2000). La comunicación no verbal. Madrid : Alianza,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías